ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ №_____ на №_____ від _____20__р.

РІШЕННЯ

про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо обмеження вмісту свинцю у лакофарбових матеріалах та внесення зміни до переліку органів державного ринкового нагляду та сфер їх відповідності» (далі – проект постанови), а також документи, що додаються до проекту постанови, подані листом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 04.12.2020 № 25/1-23/10962-20.

За результатами проведеного аналізу проекту постанови та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про регуляторну політику), Державна регуляторна служба України

встановила:

проектом постанови пропонується затвердити Технічний регламент щодо обмеження вмісту свинцю у лакофарбових матеріалах та внести зміни до переліку органів державного ринкового нагляду та сфер їх відповідності.

Однак, розробником під час підготовки зазначеного проекту постанови не дотримано вимог статей 4 та 8 Закону про регуляторну політику, беручи до уваги таке.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом про регуляторну політику, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону про регуляторну політику, Державна регуляторна служба України приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проектів регуляторних актів з

РІШЕННЯ № 819 від 30.12.2020
Гладун Євгеній Євгенійович

урахуванням як самого проекту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проекту акта (далі – АРВ).

Відповідно до статті 1 Закону про регуляторну політику АРВ – це документ, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проекту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики.

Натомість розробником проекту постанови АРВ до проекту підготовлений формально, без наявності всієї необхідної інформації, передбаченої Законом про регуляторну політику та Методикою проведення аналізу впливу регуляторного акта (далі – Методика), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308, що в свою чергу, не доводить відповідність проекту постанови принципам державної регуляторної політики:

1. У розділі І «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити основні групи, на які вона справляє вплив, а також обґрунтувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

Однак, в АРВ до проекту постанови розробник обмежився лише текстовим описом проблеми та не навів жодних даних у числовій формі, які б обґрунтовували наявність проблеми, її масштаб та важливість. Також розробником не наведено жодних кількісних показників, які б доводили чи показували поширення свинцю в довкіллі саме через лакофарбові матеріали та доцільність впровадження даного технічного регламенту.

Крім того, згідно з вимогами частини першої статті 7 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» основними засадами внутрішньої політики в економічній сфері є, зокрема: забезпечення конкурентоспроможності національної економіки, досягнення високих темпів її зростання, забезпечення макроекономічної стабільності та низького рівня інфляції; розвиток внутрішнього ринку, підвищення ефективності його функціонування та вдосконалення механізмів державного регулювання, забезпечення збалансованості попиту та пропозиції на окремих ринках; проведення узгодженої антиінфляційної політики та забезпечення цінової і валютно-курсової стабільності.

Таким чином, при встановленні додаткових вимог та обмежень для України розробнику при підготовці АРВ необхідно: проаналізувати внутрішній ринок лакофарбових матеріалів, обсяги такої продукції та можливі наслідки для них від впровадження проектом постанови державного регулювання; враховувати, як запропоновані ним зміни вплинуть на цінову політику для

України та купівельну спроможність громадян.

Як наслідок, під час аналізу існуючого правового регулювання господарських та адміністративних відносин щодо яких склалась проблема, не доведено, чому існуючі регулювання не розв'язують проблему та потребують вдосконалення.

2. У розділі ІІ «Цілі державного регулювання» АРВ розробник повинен чітко визначити мету державного регулювання, що має бути безпосередньо пов'язана з розв'язанням проблеми. Проте, задекларовані розробником цілі державного регулювання є формальними, абстрактними та не вимірюваними. Зокрема, розробником не визначено індикаторів зменшення масштабів проблеми, що характеризувало б досягнення мети регулювання.

3. У розділі ІІІ «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення поставлених цілей» АРВ розробник повинен визначити всі можливі альтернативні способи вирішення існуючої проблеми та оцінити вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

Проте, оцінка впливу на сферу інтересів держави та громадян здійснена недостатньо інформативно з формальним описом загальних процесів та за відсутності статистичних даних, які б підтверджували визначені розробником твердження.

Так, під час визначення впливу на сферу інтересів держави доцільно розглянути такі фактори: вплив на внутрішній ринок; зміни надходжень до бюджетів усіх рівнів; кількість суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у цій сфері тощо.

Під час визначення впливу на сферу інтересів громадян доцільно розглянути такі фактори, зокрема: зміна споживчих цін; зміна споживчого вибору; вплив на отримання споживачами інформації та їх захист; вплив на здоров'я та безпеку громадян тощо.

Натомість у таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів громадян» при розгляді Альтернативи 1 розробником встановлено, що не прийняття регуляторного акта передбачає додатковий чинник потенційного надходження сполук свинцю, що є небезпечним для здоров'я людини (прямі й непрямі втрати від наслідків).

При розгляді Альтернативи 2 розробником зазначено, що введення квотування чи ліцензування лакофарбових матеріалів із вмістом свинцю обмежить вплив небезпечних хімічних речовин на життя і здоров'я населення (додатковий чинник потенційного надходження сполук свинцю, що є небезпечним для здоров'я людини (обмежені прямі й непрямі втрати від наслідків)).

При розгляді Альтернативи 3 розробником лише зазначено, що прийняття регуляторного акта зменшить вплив небезпечних хімічних речовин на життя і здоров'я населення.

Тобто, розробник не має чіткої уяви, як зміниться для громадян ситуація на ринку лакофарбових матеріалів після впровадження запропонованого ним регулювання, оскільки будь-які аргументи та розрахунки щодо наведеної

інформації не надані.

Також, на думку розробника, прийняття проекту постанови для громадян додаткових витрат не потребуватиме.

Зазначені дані потребують уточнення, оскільки в АРВ відсутня будь-яка інформація щодо можливих змін обсягу лакофарбової продукції після запровадження проекту постанови. Таким чином, неможливо встановити, як може змінитися цінова політика в державі на відповідні товари, оскільки значне підвищення ціни може спровокувати суспільне невдоволення.

Разом з тим проведена розробником оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання не дозволяє встановити реальний вплив запропонованого проектом постанови регулювання на таких суб'єктів. Розробником не надано економічних розрахунків, зокрема, щодо затрат суб'єктами господарювання часу і коштів на процедури, що передбачені проектом постанови, що у свою чергу, не дозволяє перевірити їх достовірність та інформативність.

Зазначене не дозволить в подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

4. У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» АРВ розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного.

5. У розділі V «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» АРВ розробником не описано механізму дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акта, тобто яким чином будуть діяти норми проекту постанови та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності. Відтак, обраний розробником механізм не відповідає основним принципам державної регуляторної політики – ефективності та збалансованості.

6. Розділ VIII «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» АРВ заповнено з порушенням вимог пункту 10 Методики. Так, розробником зовсім не наведено додаткових показників, які безпосередньо характеризують результативність регуляторного акта. Зазначене є порушенням вимог Методики, яка передбачає, що слід визначити не менше ніж три кількісних показники, які безпосередньо характеризують результативність дії регуляторного акта та які підлягають контролю (відстеження результативності). Відповідно до вимог Методики ці показники повинні бути не описовими, а

кількісними та вимірювальними. Іншими словами, аналіз значень показників результативності регуляторного акта повинен показати ступінь досягнення цілей регулювання та розв'язання проблеми.

7. Розділ IX «Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта» АРВ заповнено з порушенням вимог Методики, оскільки розробником не визначено повторне відстеження результативності дії регуляторного акта та вид даних (статистичні, наукові дослідження або опитування), за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності.

Крім того, статтею 7 Закону про регуляторну політику встановлені вимоги щодо затвердження і оприлюднення регуляторними органами планів діяльності з підготовки ними проектів регуляторних актів на наступний календарний рік до 15 грудня поточного року.

Такий план діяльності повинен містити визначення видів і назв проектів, цілей їх прийняття, строків підготовки проектів, найменування органів та підрозділів, відповідальних за розроблення проектів регуляторних актів.

При цьому згідно з частиною четвертою статті 7 Закону про регуляторну політику, якщо регуляторний орган готує або розглядає проект регуляторного акта, який не внесений до затвердженого цим регуляторним органом плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів, цей орган повинен внести відповідні зміни до плану не пізніше десяти робочих днів з дня початку підготовки цього проекту або з дня внесення проекту на розгляд до цього регуляторного органу, але не пізніше дня оприлюднення цього проекту.

Такі зміни до плану діяльності, також, підлягають обов'язковому оприлюдненню не пізніш як у десятиденний строк після їх затвердження.

Однак, під час попереднього розгляду з'ясовано, що проект постанови не внесений до Плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів на 2020 рік у порядку, передбаченому статтею 7 Закону про регуляторну політику.

Враховуючи вищевикладене, за результатами розгляду положень проекту постанови та аналізу його регуляторного впливу, встановлено, що проект акта розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, визначених статтею 4 Закону про регуляторну політику, зокрема:

доцільності – оскільки розробником не доведена наявність проблеми, що потребує державного втручання, та не обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою її вирішення;

адекватності – відповідності форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив;

ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави;

збалансованості – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави;

передбачуваності – послідовність регуляторної діяльності, відповідність її цілям державної політики, а також планам з підготовки проектів регуляторних актів, що дозволяє суб'єктам господарювання здійснювати планування їхньої діяльності.

Разом з тим проект постанови не узгоджується із вимогами статті 5 Закону про регуляторну політику в частині забезпечення здійснення державної регуляторної політики, зокрема, шляхом належної підготовки аналізу регуляторного впливу, а також з вимогами статті 8 Закону про регуляторну політику в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Враховуючи вищевикладене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо обмеження вмісту свинцю у лакофарбових матеріалах та внесення зміни до переліку органів державного ринкового нагляду та сфер їх відповідності».

Т. в. о. Голови Державної
регуляторної служби України **Олег МІРОШНІЧЕНКО**

Євгеній ГЛАДУН, (044)-239-76-09